

Mål och lagstiftning som berör avfallsplanen

Avfallsplan för Alvesta kommun 2021–2025

Antagandehandlingar 2021

Innehåll

1 Förutsättningar för kommunal avfallsplan.....	3
2 Lagstiftning	3
2.1 På EU-nivå.....	3
Avfallsdirektivet.....	3
Hantering av invasiva främmande arter.....	3
2.2 På nationell nivå	3
Miljöbalken.....	3
Avfallsförordningen.....	4
NV föreskrifter om kommunala avfallsplaner	4
Annan lagstiftning	4
3 Mål.....	4
3.1 På Global nivå	4
Agenda 2030.....	5
3.2 På EU-nivå.....	5
Avfallsmål	5
3.3 Nationell nivå.....	6
Sveriges miljömål.....	6
3.4 Regionala nivå	6
Regionala miljömål	6
4 Planer.....	6
4.1 Nationell avfallsplan	6
4.2 Lokala styrdokument.....	7

1 Förutsättningar för kommunal avfallsplan

Varje kommun ska ha en avfallsplan som ska fastställas av kommunfullmäktige och ses över minst vart fjärde år. Innehållet i avfallsplanen styrs av lagstiftning och ska ta hänsyn till nationella, regionala och lokala strategier och mål som berör området.

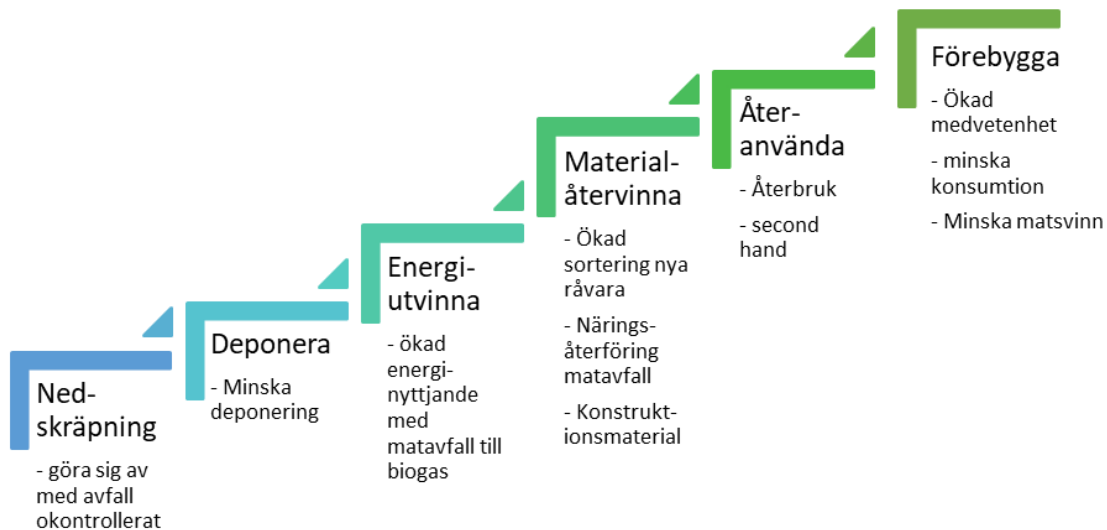
2 Lagstiftning

2.1 På EU-nivå

Avfallsdirektivet

EU:s avfallsdirektiv (2008/98/EG) infördes i svensk lagstiftning 2011. Avfallsdirektivet innebar en del viktiga förändringar som har införts i femtonde kapitlet i miljöbalken och i avfallsförordningen.

Bland annat är det här som avfallstrappan / avfallshierarkin, se figur 2.1–1, togs fram och anger i vilken ordning olika metoder för att behandla avfall bör användas. I första hand ska man förebygga avfallens uppkomst och i sista hand ska det deponeras. Sista trappstegen med nedskräpning ingår inte i EU:s avfallstrappa, men har lagts till då det är det allra sämsta sättet att göra sig av med avfall.

Figur 2.1–1 Avfallstrappan

Hantering av invasiva främmande arter

EU:s arbete med invasiva främmande arter baserar sig på en EU-förordning som trädde i kraft 2015 (1143/2014). Syftet med EU-förordningen är att så långt som möjligt hindra att invasiva främmande arter kommer in i EU och att bekämpa de arter som redan finns här. De EU-listade invasiva arterna omfattas av förbud att bland annat importera, sälja, odla, föda upp, transportera, använda, byta och släppa ut de invasiva arterna. (www.lansstyrelsen.se/kronoberg).

2.2 På nationell nivå

Miljöbalken

Kravet på att kommunal renhållningsordning, det vill säga avfallsplan samt föreskrifter, framgår i miljöbalken (1998:808) 15 kap om avfall. Här framgår också hur utställning och samråd ska ske innan fastställande i kommunfullmäktige.

Avfallsförordningen

Innehållet i den kommunala renhållningsordningen styrs av avfallsförordningen (2020:614). Här framgår att avfallsplanen ska ses över minsta vart fjärde år och uppdateras vid behov. Krav finns även på att planen ska innehålla åtgärder för att förebygga uppkomsten av förpackningar och returpapper.

NV föreskrifter om kommunala avfallsplaner

Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förbyggande och hantering av avfall (NFS 2020:6) styr ytterligare upp innehållet i den kommunala avfallsplanen. Här framgår att planen ska innehålla mål och åtgärder för att förebygga och hantera avfall som kommunen ansvarar för, mål och åtgärder för att förebygga och begränsa nedskräpning samt mål och åtgärder för avfall som kommunen inte ansvarar för (avfall som faller under producentansvar och verksamhetsavfall).

Annan lagstiftning

Annan lagstiftning som avfallshanteringen påverkas av är exempelvis:

- Plan- och bygglagen, där det bland annat ställs krav på kommunala översiktsplanen och hänsyn tas till var nuvarande, framtida avfallsanläggningar och nedlagda deponier finns.
- Arbetsmiljölagen.
- Lagen om transport av farligt gods.
- Lagen om offentlig upphandling.
- Förordningar om avfall med producentansvar (batterier, returpapper, förpackningar, bilar, däck, läkemedel och elektronik).

3 Mål

3.1 På Global nivå

Figur 3.1–1 Globala mål som berör avfallsplanen

Agenda 2030

År 2015 beslutade världens ledare om en ny utvecklingsagenda, som består av 17 mål, se figur 3.1–1, och 169 delmål för en bättre värld. Samtliga medlemsländer i FN har förbundit sig att tillsammans uppnå en socialt, miljömässig och ekonomisk hållbar utveckling.

Mål och delmål i agendan som kan kopplas till avfallsplanen är framför allt:

- Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion
- Mål 3 Hälsa och välbefinnande, som innehåller delmål 3.9 att till 2030 minska antalet döds- och sjukdomsfall till följd av skadliga kemikalier samt föroreningar och kontaminering av luft, vatten och mark.
- Mål 6 Rent vatten och sanitet, delmål 6.3 att till 2030 förbättra vatten-kvaliteten genom att minska föroreningar, stoppa dumpning och minimera utsläpp av farliga kemikalier och material, halvera andelen obehandlat avloppsvatten och väsentligt öka återvinningen och en säker återanvändning globalt.
- Mål 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur. Delmål 9.4 att till 2030 rusta upp infrastrukturen och anpassa industrin för att göra dem hållbara, med effektivare resursanvändning och fler rena och miljövänliga tekniker och industriprocesser.
- Mål 11 Hållbara städer och samhällen, delmål 11.6 att till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.
- Mål 13 Bekämpa klimatförändringarna
- Mål 14 Hav och marina resurser, delmål 14.1 att till 2025 förebygga och avsevärt minska alla slags föroreningar i havet, i synnerhet från landbaserad verksamhet, inklusive marint skräp och tillförsel av näringsämnen.

3.2 På EU-nivå

Avfallsmål

EU har satt upp ambitiösa materialåtervinningsmål för kommunalt avfall som innebär:

- Minst 55 % ska återvinnas år 2025
- Minst 60 % ska återvinnas år 2030
- Minst 65 % ska återvinnas 2035

EU har även höjda materialåtervinningsmål för förpackningar som innebär:

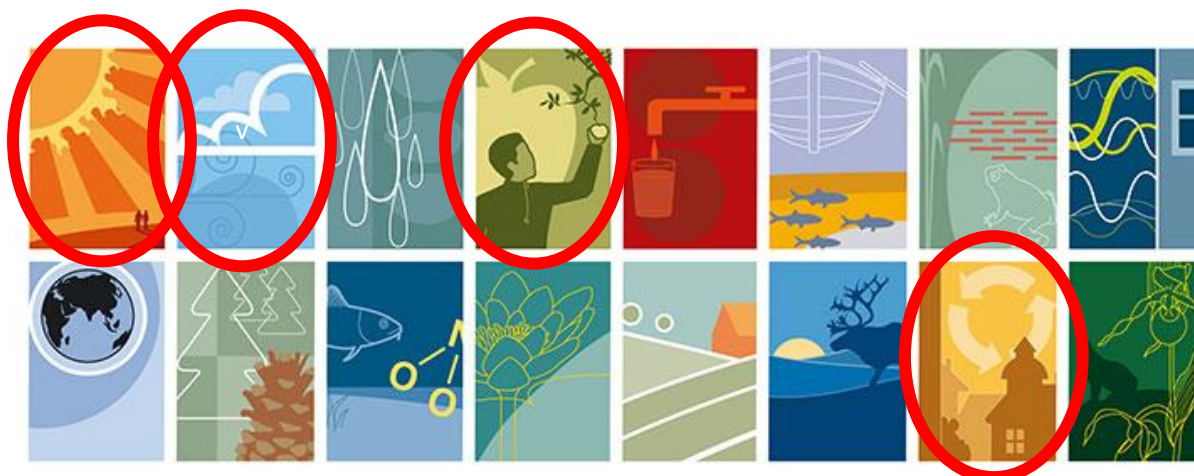
- Minst 65 % ska återvinnas till år 2025
- Minst 70 % ska återvinnas till år 2030

Källsortering

- Farligt avfall från hushåll ska samlas in separat senast år 2022
- Biologiskt avfall senast år 2023
- Textil senast år 2025

(Europeiska kommissionen, 2018)

3.3 Nationell nivå

Figur 3.3–1 Miljömål som påverkar avfallsplanen

Sveriges miljömål

Av de nationella miljö kvalitetsmålen, se figur 3.3–1, är det främst (1) begränsad klimatpåverkan, (2) frisk luft, (4) giftfri miljö och (15) god bebyggd miljö som är mål där åtgärder för hållbar avfallshantering har betydelse. Avfallshanteringen har också betydelse för möjligheten att uppnå generationsmålet om att vi till nästa generation ska lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

Under generationsmålet anges bland annat att:

- Människors hälsa utsätts för minimal negativ miljöpåverkan samtidigt som miljöns positiva inverkan på människors hälsa främjas.
- Kretsloppen är resurseffektiva och så långt som möjligt fria från farliga ämnen.
- En god hushållning sker med naturresurserna.
- Konsumtionsmönstren av varor och tjänster orsakar så små miljö- och hälsoproblem som möjligt.

3.4 Regionala nivå

Regionala miljömål

Under 2019 utvärderar Länsstyrelsen i Kronoberg tillsammans med kommuner och andra intressenter kring behov av egna regionala miljömål. Sedan år 2013 finns det beslutade regionala miljömål som gäller till och med år 2020.

4 Planer

4.1 Nationell avfallsplan

Sveriges nationella avfallsplan- att göra mer för mindre 2018–2023. Arbetet fortsätter med de särskilda strömmar som identifierades i tidigare planer och program som viktiga: mat, textil,

elektronik och bygg- och rivning. Plast och nedskräpning är nya områden som uppmärksammas som viktiga att arbeta med.

4.2 Lokala styrdokument

Fördjupad Översiktsplan för Alvesta tätort, antagen av Kommunfullmäktige 2017-11-28, §117.

Framtida energi- och klimatstrategi i Alvesta kommun kan behöva ta hänsyn till avfallsplanen. Den som finns beslutad nu gäller till och med år 2020.

VA-plan är på väg att revideras och det är i dagsläget oklart hur avfallsplanen och VA-planen påverkar varandra.

Kommunens lokala hälsoskyddsföreskrifter från 2007-06-12 tar bland annat behandling av trädgårdsavfall.